

ÅRSMELDING 2018

Styret i Nord-Trøndelag Bondelag har i 2018 bestått av:

Leder:	Borgny Kjølstad Grande, Grong
Nestleder:	Audhild Slapgård, Vuku
Styremedlemmer:	Tore Rennan, Beitstad Lorns Olav Aunsmo, Skogn Kristoffer Moan, Leksvik (fram til 21.september) Line Klausen, Namdalseid, NTBK Petter Strugstad, NTBU
Varamedlemmer:	1. Ingunn Vinge, Frosta 2. Erlend Fiskum, Grong 3. Tore Kaldahl, Namdalseid

Kristoffer Moan søkte om fritak fra verv 21.september, og fikk innvilget fritak med vedtak i styret. Ingunn Vinge, 1. vara, gikk inn som fast styremedlem, Erlend Fiskum ble 1. vara og Tore Kaldahl ble 2. vara.

Styret har hatt 10 styremøter i løpet av 2018 og i tillegg et styreseminar 9. april på Grong. På styreseminaret var Jon Håvard Solum, banksjef Grong Sparebank og Hege Nordheim Viken, ordfører Høylandet/nestleder i Namdal regionråd, eksterne innledere.

Det ble gjennomført to felles styremøter med Sør-Trøndelag Bondelag i 2018. Felles innspillsmøte foran jordbruksforhandlingene og et felles styremøte i forbindelse med ledersamlinga.

Det er til sammen behandlet 73 protokollførte saker. De viktigste sakene har vært:

- Uttalelse til jordbruksforhandlingene 2018
- Prosjektplan for samhandling eventuelt sammenslåing av NT Bondelag og ST Bondelag
- Strategi- og arbeidsplan
- Forvaltning, grunneierorganisering og tilrettelegging for gåsejakt – evaluering og veien videre
- Økonomi i lokallagene
- Felles fagråd rovvilt for fylkesbondelaga innenfor forvaltningsregion 6
- Høringssvar til organisasjonsutvalget i forbindelse med organisasjonsprosessen
- Regionreformen – rapport fra Ekspertutvalget
- Oppdatering og digitalisering av Landbruksspillet
- Endring i lovverk for Statsallmenninger

- Beredskapsplan ved kriser og alvorlige hendelser – gjennomgang 2018
- Regionalt næringsprogram - høring
- Hjorteviltforvaltning i Trøndelag
- Høringsuttalelse ny Fjellov

Styret har deltatt på lokallagsårsmøter og temamøter i lokallagene.

Nord-Trøndelag Bondelag hadde pr. 31.12.18 et medlemstall på 5026, som er en liten nedgang fra 2017. Fylkeslaget besto av 37 lokallag pr 31.12.18. Nærøy og Foldereid slo seg sammen i 2018.

Felles arbeidsutvalg

Felles arbeidsutvalg for Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag ble dannet i 2017 som et samarbeids- og koordineringsorgan i prosessen med å slå sammen Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag. Etter at Fylkesmannen og Fylkeskommunen hadde slått seg sammen var det behov for et koordinerende organ underlagt fylkesstyrene.

Felles arbeidsutvalg har i 2018 bestått av Kari Åker, fylkesleder Sør-Trøndelag Bondelag, Borgny Kjølstad Grande, fylkesleder Nord-Trøndelag Bondelag, Knut Johan Singstad, nestleder Sør- Trøndelag Bondelag og Audhild Slapgård, nestleder Nord-Trøndelag Bondelag. Utvalget har i løpet av 2018 hatt 5 møter, hvorav 2 telefonmøter. De fleste sakene som er behandlet i utvalget er også behandlet i de respektive styrene.

Organisasjonsarbeid

Årsmøtet i Nord-Trøndelag Bondelag

Årsmøtet i Nord-Trøndelag Bondelag ble holdt på Stiklestad 15. mars. Møteleder var Karl Fredrik Okkenhaug, Levanger. Fra Norges Bondelag deltok Arnstein Røyneberg og ekstern innleder var tidligere forsvarssjef Harald Sunde. Sunde snakket om beredskap og matvaresikkerhet.

Borgny Kjølstad Grande ble gjenvalgt som fylkesleder. Ny 1. vara ble Ingunn Vinge, Frosta, ny 2. vara Erlend Fiskum, Grong og ny 3. vara Tore Kaldahl, Namdalseid. Leksvik Bondelag fikk tildelt prisen ”Årets lokallag”.

Årsmøtet i Norges Bondelag

Årsmøtet i Norges Bondelag ble holdt 6. og 7. juni på Lillehammer. Utsendinger fra Nord-Trøndelag var Borgny Kjølstad Grande, Audhild Slapgård, Lorn Olav Aunsmo, Kristoffer Moan, Tore Rennan, Ingunn Vinge, Erlend Fiskum, Svenn Ove Fosseng, Tove Sølvberg og Anette Liseter.

Lars Petter Bartnes fra Beitstad ble gjenvalgt som leder.

Nord-Trøndelag Bondelag markerte seg i generaldebatten under årsmøtet i Norges Bondelag med flere innlegg. Markedsregulering svin – Audhild, kvoteordning melk – Borgny, inntransport av kylling – Tore, forvaltningsplan rovvilt – Kristoffer.

Ledersamling

Ledersamlinga gikk av stabelen 4. til 5. desember på Stjørdal i ei felles samling med Sør-Trøndelag Bondelag. Fra Norges Bondelag deltok Einar Frogner og kommunikasjonsavdelinga ved Lise Boeck Jakobsen og Anne Cathrine Wangberg. Tema var organisasjonsprosessen, kommunikasjon og omdømmebygging. Fra Fylkesmannen kom

Fylkesmann Frank Jensen og landbruksdirektør Tore Bjørkli. Det ble gjennomført gruppearbeid med disse temaene: Kommunikasjon, omdømmebygging, organisasjonsutvalgets innstilling, lokallagene i ny kommune- og fylkesstruktur og hvordan jobbe lokalt med jordvern. Det var stort engasjement under lokallagets time og god stemning under hele samlinga.

Dyrevelferd og dyrehelse var et av hovedtemaene på dag to, med besøk av Elisabeth-Schei-Berg fra Mattilsynet og innlegg ved Knut Johan Singstad, styremedlem Sør-Trøndelag Bondelag. Påfølgende diskusjon i salen etterpå. Ledersamlinga ble avsluttet med et motivasjonsforedrag ved friluftsmannen Jens Kvernmo. Et vilt liv – om å ta sats, sette seg mål og bruke motstand til sin fordel.

Organisasjonsprosessen og samhandling med Sør-Trøndelag Bondelag

Organisasjonsprosessen

Ettersom Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag ble Trøndelag fra 1.januar 2018, har det vært et behov for å kjøre en raskere prosess i Trøndelag enn i de andre regionene hvor fylkessammenslåing trer i kraft fra og med 1.januar 2020.

Følgende er gjort i forbindelse med organisasjonsprosessen i Nord-Trøndelag Bondelag:

- I desember 2017 oppnevner Styret i Norges Bondelag organisasjonsutvalget, der blant annet fylkesleder Borgny Kjølstad Grande er oppnevnt.
- Det utarbeides og vedtas prosjektplan for samhandling eller sammenslåing av Nord-Trøndelag Bondelag og Sør-Trøndelag Bondelag i januar 2018.
- 23.januar 2018 inviterer organisasjonsutvalget til åpen innspillsrunden med svarfrist 10.april 2018 og fylkesstyret i Nord-Trøndelag Bondelag sender innspillet ut på høring til lokallaga og mottar svar som flettes inn i innspillet som styret behandler 10.april.
- I styremøte 10.april 2018 vedtok fylkesstyret i Nord-Trøndelag Bondelag å vedta høringsinnspill og sende vedtaket videre for endelig vedtak i Felles arbeidsutvalg.
- I felles arbeidsutvalgsmøte 13.april 2018 vedtok felles arbeidsutvalg et felles høringsinnspill som ble sendt til Norges Bondelag.
- I oktober 2018 mottar Nord- og Sør-Trøndelag Bondelag organisasjonsutvalgets foreløpige rapport til høring. Fylkesstyret i Nord-Trøndelag Bondelag behandlet saken under styremøtet 31.10.2018 og vedtok å sende den foreløpige rapporten på høring til lokallaga og at endelig vedtak skulle fattes under felles styremøte med Sør-Trøndelag Bondelag 3.desember 2018.
- Under felles styremøte 3. desember 2018 ble svar fra lokallaga fremlagt og organisasjonsprosessen debattert. På bakgrunn av diskusjonen vedtar felles styremøte å gå for ekstraordinært årsmøte i november 2019.
- Under felles ledermøtet 4. og 5.desember 2018 mellom Nord-Trøndelag og Sør-Trøndelag Bondelag ble det lagt opp til gruppearbeid der organisasjonsprosessen diskuteres ut fra forskjellige settinger. Svar fra gruppearbeidene implementeres i sammenstilling med høringssvarene fra lokallagene.
- 18. desember 2018 vedtar Fylkesstyret i Nord-Trøndelag Bondelag å stille seg bak rapportens hovedkonklusjon om å følge ny fylkesinndeling ved valg av organisasjonsmodell og at det bør være ett fylkesstyre for hvert fylke.

Samhandling med Sør-Trøndelag Bondelag

Fylkesstyret i Nord-Trøndelag Bondelag har sammen med Sør-Trøndelag Bondelag kjørt en tung organisasjonsprosess, både i hvert enkelt fylkesstyre og i felles arbeidsutvalg.

Organisasjonsprosessen har vært sendt på høring til lokallaga, debattert under fylkesårsmøte og diskutert under felles ledermøte for å sikre forankring og eierskap til prosessen.

I Trøndelag har prosessen med økt samhandling og en senere sammenslåing pågått siden 2016. I 2018 ble det på begge fylkesårsmøter vedtatt en prosjektplan for sammenslåing av fylkeslaga.

Jordvern/etablering av grunneierlag E6

Fylkestyret har sterkt fokus på temaet jordvern og vil bistå så langt mulig lokallagene i arbeid med å redusere nedbyggingen, og også på eget initiativ sette dette på dagsorden i tiden framover. Jordvern var satt på agendaen under ledermøtet som et eget gruppearbeid. Her fikk både Fylkesmannen Frank Jenssen og Landbruksdirektør Tore Bjørkli et godt grunnlag å ta med seg videre inn i embetet.

Jordvernalliansen Trøndelag

Det ble avholdt årsmøte i Jordvern Trøndelag 24.mai hvor det ble valgt nytt arbeidsutvalg. Eli Birgitte Singstad ble valgt som leder, sammen med Lorn Olav Aunsmo (NTBL), Magne Vågsland (Naturvernforbundet), Julie Gunnerød (STBU) og Rigmor Bjercke (LO) mens Ailin Wigelius, organisasjonssjef i NTBL er sekretær. Etter dette er det avholdt 2 møter i arbeidsutvalget.

I løpet av året har Jordvern Trøndelag særlig engasjert seg i Travbane i Malvik og etablering av kyllingslakteri på Orkanger.

Jordvernalliansen har vært aktiv på Facebook og i tillegg skrevet høringsinnspill til kommuneplanens arealdel Malvik Kommune vedrørende forslaget om travbanen på Leistad, det er skrevet kronikk «vern av matjorda er et samfunnsansvar», høringsuttalelse vedrørende kommunedelplan E6 Åsen nord - Mære for Levanger kommune og ytring i Bondebladet.

E6 Åsen Nord-Mære

Det ble utarbeidet høringsuttalelse til Kommunedelplan E6 Åsen nord – Mære for Steinkjer kommune. Øvrig strekning har lokallagene selv gitt innspill til kommunedelplanene.

Media og kommunikasjon

Styret i Nord-Trøndelag Bondelag vedtok å lage film, og det ble søkt om midler fra Fylkesmannen. Søknaden ble innvilget og Fredrik Bye i Ravn Media fikk oppdraget. På årsmøte i 2018 ble filmen presentert, og fram mot jordbruksforhandlingene ble fire snutter av filmen delt på sosiale medier. Det kom mange gode tilbakemeldinger på filmen, og mange delte den. Styret bestemte seg for å fremme Fredrik Bye som kandidat til Askeladdprisen, og Fredrik vant Askeladdprisen 2018.

Fylkesleder Borgny Kjølstad Grande var tydelig i mediebildet i 2018 og fikk mange forespørsler om kommentarer og intervju. Eksempelvis var Nord-Trøndelag Bondelag på trykk 59 ganger i de regionale avisene Trønderavisa og Namdalsavisa og intervjuet på Midtnytt 8 ganger i 2018.

Styremedlemmene fikk flere kronikker på trykk, to på jordvern. Nord-Trøndelag Bondelag har også utmerket seg i media i forhold til rovvilt, med distriktsopprøret gjennom ordføreroppøpet og at man i flere runder har debattert forvaltningens mangelfulle bestandsmåling av bjørn. Videre har man vært tydelig fram i media under tørkekrise og under jordbruksforhandlingene.

Åpen Gård

I Nord-Trøndelag Bondelag er Åpen Gård godt etablert, og mange lokallag arrangerer Åpen Gård hvert år. Lokallagene er profesjonelle i gjennomføringen og får mange besøkende. Åpen Gård hadde jubileum i 2018. Åpen Gård har over 30 år vokst fram til å bli et av norsk landbruk sine aller viktigste utstillingsvinduer, og arenaer for kunnskapsbygging om norsk mat og landbruk. I 2018 deltok disse lokallagene: Frosta, Hegra, Inderøy, Namdalseid, Ekne, Lierne, Meråker, Nesset, Åsen, Nærøy og Verdal.

Verveutvalget

Verveutvalget har bestått av leder Tore Rennan, Beitstad, Eskil Brenne, Åsen og Anette Liseter, Namdalseid. Verveutvalget var i mars 2018 på Val videregående skole og framsnakket Norges Bondelag, til avgangsklassen der. Verveutvalget deltok dessuten landbruksdag på Magneten, Levanger og på Felleskjøpets høstfest Steinkjer. For de tre første månedene i 2019 skal verveutvalget på møte med Verdal Bondelag, samt at utvalget skal oppsøke landbruksskolene på Val og Mære. Verveutvalget har hatt et felles møte.

Trøndersk kornutvalg

Trøndersk Kornutvalg arrangerte kornmøter 11. desember på Mære Landbruksskole og 12. desember på Skatval Samfunnshus. Kornmøtene hadde godt oppmøte. Tema var: Resultat av Havre NM, verdiprøving av korn, tørking og lagring av korn, trøndersk hveteproduksjon - viktig i vekstskifte, bedre kornøkonomi, økt forverdi av trøndersk kornproduksjon.

Nord-Trøndelag Bondelag er representert med Audhild Slapgård i Trøndersk kornutvalg.

Gås

Norges Bondelags gåseprosjekt har fått midler til tre nye år av Miljødirektoratet (1. september 2018 til 31. august 2021). Prosjektet har i 2018 jobbet med organisering av jakta i Trøndelag og Vestfold, utarbeidet forvaltningsplan for Levanger kommune, bidrar i arbeide med forvaltningsplan til Kristiansund og Namsos kommune, representer Norges Bondelag internasjonalt i AEWA European Goose Management Platform (EGMP). Videre er det holdt 27 foredrag rundt omkring i Norge.

Prosjektet la i 2018 grunnlaget for en nasjonal gåsekonferanse planlagt gjennomført 14.-15.mai 2019 på Skogn Folkehøyskole i Levanger kommune. Konferansen rettes mot offentlig og privat forvaltning, forskning, interesseorganisasjoner og grunneiere for kompetanse- og erfaringsutveksling innen temaet gås og gåseforvaltning.

Utnytting beiteressurs / Rovdyrpolitikk

Det ble i 2017 tatt et initiativ til å se på muligheter for å samordne beite og rovviltpolitikken mellom de tre fylkeslagene som utgjør forvaltningsområde 6 for rovdyr. Gjennom denne prosessen ble det opprettet et «Fagteam Rovvilt» som består av Odd Bjarne Bjordal og Atle Franzen (ansatt) fra Møre & Romsdal Bondelag, Frank Røym og Berit Sølvsberg (ansatt) fra Sør-Trøndelag Bondelag, Anne Marken og Leif Hjulstad (ansatt) fra Nord-Trøndelag Bondelag.

Året startet med Rovviltnemda sin behandling av ny forvaltningsplan for rovviltregion 6 og påfølgende «underkjennelse» fra Miljødepartementet. Det ble fra de tre fylkesbondelaga laga et felles brev til departementet hvor vi støttet rovviltnemda sitt arbeid og tok sterk avstand fra forslaget om å utvide yngleområde for bjørn, en mer tydelig soneforvaltning og å endre

vedtaket om å holde Forollhogna utenfor forvaltningsområde for jerv.

Sommeren ble en stor utfordring for beitebrukerne i gamle Nord-Trøndelag. På tross av uttak av en bjørn på vårsnø i Meråker fikk vi et massivt angrep av en ny bjørn i dette området. I tillegg til dette ble det for første gang på mange år store tap til bjørn på Fosen.

Både styreleder, styremedlemmer og administrasjonen deltok i flere møter for å tydeliggjøre alvoret i situasjonen, og det ble satt i gang et arbeid for å synliggjøre og dokumentere at bestanden av bjørn er langt høyere enn hva myndighetene oppgir.

Som et resultat av det harde rovdyrtrykket i Trøndelagsregionen rullet ordføreroppøpet i gang som til slutt resulterte i at over 209 ordførere sluttet seg til oppøpet. Det ble utarbeidet et grundig tallmateriale fra fylkeskontoret i Nord-Trøndelag som ble benyttet i grunnlaget for oppøpet.

Tallgrunnlaget dokumenter høyere bestand av bjørn enn hva myndighetene har angitt, og fylkeskontoret ved Leif Hjulstad ble på bakgrunn av dette invitert til å presentere tallene for nasjonal rovviltkonferanse i høst.

Fylkesleder Borgny Kjølstad Grande og vårt medlem i «Fagteam Rovvilt», Anne Marken, var i Oslo 15. november og presenterte beite- og rovviltsituasjonen i fylket for Energi- og miljøkomiteen under høring om forvaltningsplanen for rovvilt blir håndtert riktig.

Arbeidet har resultert i 2 møter med Rovdata, som iverksetter nå en revisjon av sine systemer for bestandsfastsetting av bjørn. I kjølvannet av dette er det nå dokumentert at også bestandsfastsettingen av jerv og gaupe har betydelige svakheter som må forbedres.

I november arrangerte Bondelag informasjonsmøte for beitenæringa på Fosen hvor Einar Frogner deltok fra Norges Bondelag, og vi har deltatt på 2 møter i Meråker med deltakelse fra Fylkesmannen og Miljødirektoratet.

Rein på innmark

Rein på innmark har gjennom mange år vært utfordrende for mange gårdbrukere, og dette har i en del tilfeller også hatt et omfang som har skapt et relativt høyt konfliktnivå.

Etterjulsvinteren 2018 ble ekstra utfordrende med mye tamrein på innmarka i Innherredsområdet som følge av utfordrende snøforhold og sterkt rovdyrpress på fjellet. Fylkesbondelaget tok initiativ til et møte mellom reindriftsnæringa, reindriftsagronomen, landbrukskontora og bondelaga for å diskutere håndtering av denne situasjonen.

Møtet resulterte i en prosedyre for melding om rein på innmark hvor gårdbrukerne meldte fra til reinbeitedistriktet med SMS eller telefonsamtale, og reinbeitedistriktet bekreftet tidspunkt hvor reinen ville bli flyttet.

Prosedyren ble lagt ut på hjemmesiden til Bondelaget. Tilbakemeldingene er at ordning syntes og fungere godt. Situasjonen med mye snø i deler av kalvingsområdet gjorde at Bondelaget gikk aktivt inn og støttet utvidet båndtvang gjennom påska for enkelte områder i regionen.

Grøntutvalget

Nord-Trøndelag Bondelag har tidligere hatt et eget grøntutvalg som rådgivende fagutvalg for fylkesstyret. Dette ble reetablert i 2018, men som et utvalg for begge fylkesbondelagene i Trøndelag.

Utvalget består av, Lorns Olav Aunsmo, Nord-Trøndelag Bondelag, Knut Johan Singstad, Sør-Trøndelag Bondelag, Johan Arnt Hernes, Nord Grønt, Steinar Østerli, Gartnerhallen, Jørund Eggen, Hoff

Grøntutvalget har i hovedsak jobbet med markedssituasjon, rekruttering, produksjonsforhold, tilgang til arbeidskraft og lovverk rundt innleid arbeidskraft. Videre har utvalget kommet med innspill til jordbruksforhandlingene i 2018.

Markedsregulering svin

Gjennom Jordbruksforhandlingene 2018 ble det enighet om at det skal utredes ordninger som kan gi bedre balanse mellom produksjon og etterspørsel på svinekjøtt.

27. juni 2018 samlet Bondelaget og Norsvin Trøndelag 70 svineprodusenter på Stiklestad, til informasjons- og debattmøte om muligheter til markedsregulering i svineproduksjonen.

Høsten 2018 godkjente Omsetningsrådet søknaden fra markedsregulator Nortura om muligheten til å kjøpe ut deler av svineproduksjonen. Det ble åpnet opp for å tegne seg på en utkjøpsordning på purker. Rett før jul kom høring – forslag til endringer i forskrift om regulering av sine- og fjørfeproduksjonen.

Ei arbeidsgruppe på svin ble etablert i Nord-Trøndelag Bondelag, med nestleder Audhild Slapgård som leder for gruppa. Gruppa utarbeidet forslag til innspill til lovendringen.

Dyrevelferd og mattrygghet

I 2018 rullet Mattilsynet ut en nasjonal satsing som heter «Sammen for dyra». Satsingen kommer som følge av prosjektet vårt *Dyretragedier i Nord-Trøndelag; Forebygging og oppfølging, metodeutvikling og samhandling*. Mattilsynet har startet opp i Midt-Norge, og hadde i starten av desember gjennomført møter med 53 av kommunene og ett regionalt møte. Bondelaget skal være med som motivator for å få gjennomført lokale og regionale møter.

Dyrevelferd var også tema på ledersamlinga i 2018, der både Mattilsynet og tillitsvalgte i Bondelaget holdt innlegg. Dyrevelferd har etter hvert blitt et større fokusområde på nasjonalt plan i Norges Bondelag.

HUNT 4 – én helse

HUNT Én helse er et forskningssamarbeid mellom HUNT og de veterinærfaglige miljøene i Norge (Veterinærinstituttet og NMBU Veterinærhøgskolen). Prosjektet pågår parallelt med den fjerde helseundersøkelsen i Nord-Trøndelag (HUNT4), og retter seg mot deltagere i HUNT4 som er dyreeiere og har regelmessig kontakt med dyr.

Årsaken til satsingen er økt fokus på helse, smitte og resistens. Ny forskning har gitt oss kunnskap om at immunforsvaret er involvert i utviklingen av svært mange sykdommer. I tillegg kan dyr og mennesker smitte hverandre med sykdommer, samtidig som det også er slik at omgang med dyr kan forebygge sykdom.

Nord-Trøndelag Bondelag har sittet i styringsgruppa for prosjektet.

Jordbruksforhandlingene

Landbrukets krav ble overlevert 26. april med et krav om 1830 millioner kroner. Kostnadsdekning var beregnet til 1415 millioner kroner. Kravet ble fremmet med økte målpriser 198 millioner kroner og budsjettoverføringer 1462 millioner kroner. Kravet ville gi ei inntektsøkning på 25300 kroner per årsverk.

Statens tilbud ble mottatt 4. mai. Hvor tilbudet har ei ramme på 1 mrd kroner. Tilbudet hadde en beregnet inntektsvekst på 11900 kr per årsverk, men med urealistiske

markedsforventninger i tilbudet ble den realistiske inntektsveksten beregnet til ca 6000 kr per årsverk. De viktigste spørsmålene for jordbruket var størrelse og finansering av ramme, struktur samt muligheter for markedsregulering.

For å sikre kommunikasjonsflyten i fylkeslaget ble det gjennomført flere telefonmøter med lokallagslederne for å gi informasjon om forhandlingsforløpet, og å gi fylkesleder innspill som kunne videreformidles til forhandlingsdelegasjonen.

På kvelden 16. mai ble Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag enige med staten om en jordbruksavtale for 2019, etter ni dager med forhandlinger.

Det var da fremforhandlet en ramme på 1100 mill. kroner som gir inntektsvekst på 11 700 kr per årsverk og innebærer en mer realistisk prising av markedsinntektene enn i statens tilbud. Avtalen sikrer bønder bedre muligheter til avløsning ved sjukdom og til ferie og fritid. Det ble videre fremforhandlet et særskilt tilskudd for små og mellomstore melkebruk. Frukt, bær, grønt og korn ble prioriterte produksjoner oppgjøret.

Tørkesommeren 2018 – fôrkrise

Vi kommer aldri til å glemme tørkesommeren 2018, med den verste tørken på over 70 år. Det varme og ekstremt tørre været førte til reduserte fôravlinger. For mange var dette en svært alvorlig situasjon og hele næringa oppfordret til samarbeid for å skaffe til veie mest mulig fôr og stille opp for hverandre.

Det var Vestlandet, Sørlandet og Østlandet som fikk det verst, med svidde beiter, åker og eng. Det var alvorlig krise og trønderne ble oppfordret til å berge så mye halm som mulig. Noe av kornet ble høstet som grønnfôr for å spe på fôrbehovet i husdyrproduksjonene.

Nord-Trøndelag Bondelag bidro på krisemøter og med å spre informasjon. En stor dugnad med å samle halm ble gjennomført og Felleskjøpet stilte opp med halmgaranti. Halmgarantien ble innført for å sikre at kornprodusentene hadde garanti for at de fikk dekt kostnadene til pressing og pakking av halm selv om de ikke hadde en kjøper når treskinga startet.

Det ble jobbet mye med fôrformidling, og Bondelaget oppfordret bøndene i Trøndelag til å melde inn fôr til salg på fôrformidling.no. Det var også stort engasjement rundt transport av fôret, der Nord-Trøndelag Bondelag var med i diskusjonene.

Det var tett dialog mellom samvirkeorganisasjonene, Bondelaget sentralt og landbruksdepartementet, både for å sikre informasjon raskt ut til de berørte, men også for å fortløpende kunne diskutere utfordringer i tilskuddsregelverk.

Det ble åpnet for tollfri import av høy og halm. Men import av fôr er ikke risikofritt, og Mattilsynet var bekymra for smitte som kunne følge med innførsel av grovfôr. Flere parti med dårlig fôr, gjorde at Felleskjøpet kjøpte inn store mengder fôr fra Island, for å selge til norske bønder.